

Itt a lehet?ség: akár jobboldali többség is létrejöhet az Európai Parlamentben

2023 december 17. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

A néppárttól jobbra álló er?k Európa számos régiójában már most is fontos politikai pozíciókat fognak.

December 3-án eldördült a startpisztoly a 2024-es európai parlamenti választási kampányban: az Identitás és Demokrácia Párt (ID) európai parlamenti frakciójában politizáló nemzeti er?k, az Európai Konzervatívok és Reformerek Pártja (ECR) néhány tagja, valamint a 2019-es EP-választás óta létrejött ígéretesebb európai jobboldali pártok Firenzében gy?ltek össze programot hirdetni Matteo Salvini meghívására, írja a Mandiner.

Elmozduló tömegközéppont

Az olasz miniszterelnök-helyettes, infrastrukturális és közlekedési miniszter másfél évnyi szabadesés után mostanra stabilizálta pártja, a Liga támogatottságát. Most pedig abban reménykedik, hogy a következ? EP-választás legnagyobb nyertese az ID lesz, s ez esélyt kínálhat arra, hogy kiterjesszék Európára az olasz jobboldali együttm?ködés *„centrodestra”* modelljét, ami politikailag inkább jelent közepet és jobbot, mint szimplán jobbközepet. Ehhez az Európai Néppártba (EPP), az ECR-ba és az ID-ba tartozó három olasz kormánypárt stabilan együttm?ködik, szembeszállva a szocialistákkal, a zöldekkel és a liberálisokkal. Az európai színpadon mindez azt jelentené, hogy az Európai Néppárt végre nem a szocialisták és a liberálisok között keresi a szövetségeseit, hanem mer nyitni jobbra.

A Firenzében megtartott találkozónak számos eleme szimbolikus volt

A számok szintjén a gondolatnak már most is van alapja, s júniustól még inkább lehet. A 705 f?s Európai Parlamentben ma az Európai Néppárt képvisel?csoportja, a Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége (S&D) és a liberális Újítsuk Meg Európát frakció többséget tud alkotni, de a három jobbos pártcsalád jó szereplésével elméletileg jobboldali többség is létrejöhetne az EPP, az ID és az ECR együttm?ködésével. A jöv? évi választásról szóló el?rejelzések mind azzal számolnak, hogy a néppárt megtartja els? helyét a versenyben, de 2019-es eredményénél rosszabbul szerepel, jelent?s növekedésen megy viszont keresztül az ID és az ECR. A Politico Poll of Polls közvélemény-kutatási átlaga 168 f?s néppárti, 85 f?s ID-s és 78 f?s ECR-os képvisel?csoportot vizionál, azaz a Salvini-féle európai centrodestrának 331 mandátumos részarányt – innen lehetséges eljutni a 357 f?s többséghez, különös tekintettel a most pártcsaládokon kívüli jobboldali pártokra, például a Fideszre. A Europe Elects el?rejelzése 165 és 181 mandátum közé várja az EPP-t, 81 és 91 közé az ID-t, 77 és 88 közé pedig az ECR-t, azaz 323–360 széket jósol a jobboldali pártoknak. Az, hogy valamekkora jobboldali er?södés várható, s az európai jobboldal tömegközéppontja elmozdul majd a néppárttól, elemz?i konszenzus.

A néppárttól jobbra álló er?k Európa számos régiójában már most is fontos politikai pozíciókat fognak, s a kontinens szinte minden táján voltak az elmúlt négy évben olyan, a jobboldal számára pozitív fejlemények, amelyek a 2019-es eredményben még nem tükröz?dtek.

Seregszemle csata el?tt

A német ajkú EU-ban könnyen megduplázódhat a mandátumok száma 2019-hez képest: a legutóbbi országos választáson 16,2 százalékot elér? Osztrák Szabadságpárt (FPÖ) ma már b?ven harminc százalék felett jár, s a 2021-ben 10,3 százalékkal végz? Alternatíva Németországért (AfD) párt támogatottsága is meghaladja a húsz százalékot. Európa németül beszél? részén 14 ID-s EP-mandátum jelenti most a jobboldalt, s e szám minden bizonnyal húsz fölé kúszik majd júniusban. Kontinensünk e részén van azonban a Salvini-féle egység egyik legnagyobb akadálya: bár az FPÖ kipróbáltan koalícióképes, az AfD-vel a Kereszténydemokrata Unió (CDU) egyel?re nem hajlandó a belpolitikában sem együttm?ködni. Nehéz elképzelni, hogy ez mennyiben lehetne másként – s?t, a Fidesz–CDU-kapcsolatok maradékának meg?rzése céljából a magyar kormánypártok is óvatosak az AfD-vel.

A három pártcsalád jó szereplésével jobboldali többség is létrejöhetne az Európai Parlamentben

A német nyelvterület mellett a Benelux régió is az európai jobboldal aranytartaléka – Geert Wilders holland Szabadságpártjának (PVV) ugyanis, amely nemrég kiugró, 23,6 százalékos eredménnyel nyert választást, egyetlen EP-mandátuma sincsen, ez jöv?re bizonyosan megváltozik. Belgiumban az ID-ba tartozó Flamand Érdek (VB),

illetve az ECR-os Új Flamand Szövetség (N-VA) is tartja, de valószín?leg növeli is támogatottságát 2019-hez képest, így a Benelux régió három-három jobboldali mandátuma az ID ágán minden bizonnyal jócskán megn?. Ezek a formációk ráadásul az európai jobboldalon belül nem számítanak különösebben konfliktusosnak, egyedül Geert Wilders harsányan Izrael-párti álláspontja kelthet visszatetszést egyes pártokban, de ez nem olyan súlyú ügy, hogy megakadályozná az együttm?ködést.

E két nagy gy?zelmekkel kecsegtet? régió azonban nem veszélyezteti az európai jobboldali mozgalom két alappillére, Közép-Európa és Latin-Európa dominanciáját. A 2004 után csatlakozó országok ma 53, a dél-európaiak pedig 59 képvisel?vel viszik a hátukon az európai jobboldalt. A közép-európai térségben a jobboldal 2019-es eredményéhez képest enyhe er?södésre számíthat, leginkább új vagy újonnan el?retör? balkáni pártoknak köszönhet?en. A térség két zászlóshajója, az ECR-os színekben politizáló lengyel Jog és Igazságosság (PiS) és az egyel?re frakción kívüli, de szintén az ECR irányába orientálódó Fidesz (valamint a továbbra is az Európai Néppárthoz tartozó KDNP) 2019-ben olyan jó eredményt ért el, hogy onnan már kevéssé látszik tér felfelé.

Az ID felé orientálódó, immáron 15 százalékos bolgár Újjászületés, a tíz százalék körüli horvát Haza Mozgalom (DP), valamint a húsz százalékot karcolgató, ECR-tag Szövetség a Románok Egységéért (AUR) nincs jelen az Európai Parlamentben, így ?k minden bizonnyal er?s balkáni pólust adnak majd az európai jobboldalnak. A már az EP-ben jelen lév? er?k közül hatalmasat n?tt az ID-s Észt Konzervatív Néppárt (EKRE), az egyel?re frakció nélküli lengyel Szabadság és Függetlenség Konföderáció, Lettország két jobboldali pártja, az ECR-os Nemzeti Szövetség (NA) és a frakció nélküli Lettország az Els? (LPV), a japán származású elnökével felt?nést kelt? cseh ID-s Szabadság és Közvetlen Demokrácia (SPD), valamint a Robert Fico kormányában részt vev? Szlovák Nemzeti Párt (SNS) és a Köztársaság párt. Emellett tartja majd pozícióját a másik két visegrádi ország ECR-os bástyája, a Csehországban kormányzó Polgári Demokrata Párt (ODS), valamint a szlovák Szabadság és Szolidaritás (SaS). Közép-Európa jobboldalának van még egy említést érdeml? szerepl?je, mégpedig az Orbán Viktorral híresen jó kapcsolatban álló Janez Janša szervezete, a Szlovén Demokrata Párt (SDS), amely a kormányzó koalíció mélyrepülését követ?en fölényesen, 35 százalékkal vezeti a közvélemény-kutatásokat, és bár jelenleg az Európai Néppárt tagja, valószín?leg meggy?zhet? lenne az átlépésr?l, ha felépülne egy er?s egység az EPP-t?l jobbra.

A 34 f?s közép- és kelet-európai ECR-kontingens f?leg a román AUR miatt, illetve a Fidesz esetleges belépésével növekedhet jelent?sen, az ID pedig az új és újonnan meger?södött pártok miatt egészen biztosan megtöbbszörözi majd közép- és kelet-európai mandátumainak számát. De a térségben is elástak egy aknát a jobboldali összefogás útjába: bár a Fidesznek sikerült rendeznie a viszonyát a korábban magyarellenes kirohanásokkal politizáló SNS-szel, a széls?séges AUR kapcsán erre azért csekély az esély.

Dél-Európában mandátumainak számát tekintve a jobboldal inkább stagnálásra számíthat, az ID pedig kifejezetten gyengülésre. Ennek egyik oka, hogy a térség nagy pártjai közül a francia Nemzeti Tömörülésnek kevés esélye van tovább er?södni a 22 mandátumról. A másik ok pedig, hogy Olaszországban 2019 óta drasztikusan megváltoztak az er?viszonyok: jelenleg az egész Európai Parlament legnagyobb nemzeti képvisel?csoportja az ID 28 f?s Liga-delegációja, ám a 2024 utáni létszámban minden bizonnyal tükröz?dni fog az, hogy az utóbbi években összezsugorodott a párt támogatottsága. Igaz, az elvándorló szavazók zöme valószín?leg a jobboldalon belül marad, és Giorgia Meloni pártjánál, az ECR-os Olaszország Fivéreinél köt majd ki. Valószín?leg az ECR szerény növekményét hozza a jelenleg néy mandátummal rendelkez? spanyol Vox és az egy mandátumos Görög Megoldás, de Dél-Európa igazi jobboldali sztárja André Ventura portugál Elég! pártja lesz majd, amely 16 százalékos támogatottságával országa harmadik leger?sebb tömörülése, és 2019-ben még nem szerzett EP-mandátumot. Latin-Európában tehát az ID ágán valamelyest gyengülés, az ECR ágán viszont masszív növekedés várható.

Kisebb népességük miatt kevésbé számottev?, de politikailag mindenképpen fajsúlyos el?retörésre számíthat a jobboldal az északi országokban is, amelyeknek most öt ECR-os és egy ID-s székük van az EPP-t?l jobbra. A Finnek Pártja (PS) az orosz–ukrán háború kitörését követ?en az ID-ból átlépett az Oroszországgal szemben harciasabb ECR-ba, s valószín?leg hozni tudja eddigi két mandátumát. Az ID-ba tartozó Dán Néppárt (DF) megsemmisült, de helyébe lépett a Dán Demokraták (DD), így egy vagy két képvisel?i helyre itt is van esély. Svédországból pedig mindenképpen er?sítésre számíthat az ECR, hiszen a Svéd Demokraták (SD) 22 százalékos, növekv? támogatottsága valószín?leg többre lesz elég a 2019-es három mandátumnál.

„Nem Európa ellen, hanem Európáért”

A Firenzében megtartott jobboldali találkozónak számos eleme szimbolikus volt. Firenze az egyik leggazdagabb európai kulturális örökséget hordozza, s a rendezvénynek otthont adó er?d, a Fortezza da Basso jól rímel a számos nyugat-európai országban európai er?dnek nevezett k?kemény bevándorláspolitikára, amely mindenkit jellemez az EPP-t?l jobbra – de még a néppárton belül is vannak csendesebb-hangosabb hívei.

A tizennégy szervezet vagy ezer delegáltjának részvételével zajló találkozón els?sorban ID-s pártok jelentek meg: a házigazda Ligán kívül az osztrák FPÖ, a német AfD, a cseh SPD, az észt EKRE, a dán DF, a belga VB, de képviseltette magát néhány ECR-os, illetve egyel?re frakcióval nem rendelkez? er?, így a bolgár Újjászületés, a lengyel Konföderáció, a román AUR. Az európai f?sodratú sajtó igyekezett törésvonalként feltüntetni azt, hogy az ID legsikeresebb vezet?i, így a portugál André Ventura, a holland Geert Wilders vagy a francia Marine Le Pen személyesen nem vett részt az eseményen – videóüzenetben viszont ?k is szóltak az egybegy?ltekhez, és pártjuk jelen volt, így távollétük mögött feltehet?leg nincs valódi konfliktus.

Egy egységes és elszánt jobbközép most el?ször gy?zhet, és felszabadíthatja Brüsszelt azoktól, akik a saját érdekükben illegálisan megszállva tartják

– adta meg az alaphangot a vezérszónok Matteo Salvini.

Úgy látja, *„lehetséges egy másik Európa, ahol nem a szocialisták kormányoznak”*. Szerinte az ID dönt? fontosságú politikai er?vé, az EP harmadik legnagyobb frakciójává válhat a választás után. A Flamand Érdek részér?l Gerolf Annemans igyekezett lemosni a pártszövetségr?l a gyanút, hogy euroszkeptikus lenne. *„Nem Európa ellen, hanem Európáért vagyunk. Európa álmán er?szakot tett egy zöld és baloldali politikai osztály. Mindenkinek, aki ezzel az EU-val szemben kritikus, együtt kell m?ködnie”* – fogalmazott.

Az együttm?ködést nehezíti az ukrán–orosz háború, amely a lengyel, cseh és skandináv héjákat tömörít? ECR és a szankcióellenes ID között mindenképpen, de valamennyire az ID-n belül is okoz problémákat. Ezeket azonban a pártok nem látják áthidalhatatlannak, hiszen az európai Ukrajna-politikával szemben talán leginkább kritikus magyar Fidesz is az ECR-ba törekszik. E törekvést Deutsch Tamás EP-képvisel? lapunk podcastjében jelentette be a nyáron, a napokban pedig párizsi látogatásakor a Le Point-nek adott interjújában Orbán Viktor pártelnök is meger?sítette, ahogy azt is, hogy a szeptemberben a Budapesti demográfiai csúcson felszólaló Giorgia Melonival tárgyaltak is az ügyben. Az azonban nyilván összefügg a háborúval, hogy a Fidesznek láthatóan nem siet?s. Bóka János EU-ügyi miniszter is utalt arra, hogy mivel elképzelhet?, hogy a kormánynak a héten zajló EU-csúcson akár ECR-os kormányf?k által támogatott javaslatot is vétóznia kell, a konfliktust érdemes a képvisel?csoporton kívül tartani.

Egy egységes és elszánt jobbközép most el?ször gy?zhet Salvini szerint

Szintén okozhat problémákat az, hogy a nettó befizet? északi országok konzervatív pártjai a költségvetési fegyelem elkötelezett hívei, Salvini pedig régóta kritikus az eurózóna költségvetési szabályrendszerével szemben. Az Izrael iránt teljes mértékben elkötelezett Geert Wilders látványosan nem ért egyet a zsidó állam ügyében az FPÖ-vel, amely az osztrák semlegesség jegyében igyekszik kevésbé egyértelm?en pártot fogni. S az a probléma, hogy egyes országok soviniszta pártjai gyakran olyan etnikumok ellenében politizálnak, amelyek anyaországának nemzeti er?ivel szövetkezniük kellene, nem csak Magyarországot érinti. A román AUR-nak például nemcsak az erdélyi magyarok, de a Dél-Európában tömegével él? románok miatt is vannak konfliktusai konzervatív pártokkal.

A jó hír a jobboldalnak, hogy az európai centrodestra alternatíváját – a Manfred Weber és Georgia Meloni januári találkozójával kezd?d? EPP–ECR-közeledést, amelyben az EPP húzná balra az ECR-t, nem pedig az ECR és az ID jobbra az EPP-t – hasonló strukturális problémák sújtják. Lapunknak Bernard Guetta francia liberális EP-képvisel? mondta még júniusban, hogy kevéssé hisz az EPP–ECR-közeledésben, már csak azért sem, mert kizártnak tartja, hogy Donald Tusk néppárti Polgári Platformja együttm?ködjön az ECR-os Jog és Igazságossággal. Emellett a PiS ellenzékbe szorulásával alapvet?en megváltoznak az ECR legnagyobb frakciójának érdekei is. Így aztán attól nem kell tartani, hogy a néppárt ripsz-ropsz leüthetné az ECR-t az ID kezér?l – van id? rendezni a konfliktusokat.

Borítókép: Matteo Salvini (Fotó: MTI/EPA/ANSA/Matteo Bazzi)

www.magyarnemzet.hu

Ajánló